РЕШЕНИЕ (ЕС) 2015/810 НА КОМИСИЯТА

от 23 януари 2015 година

относно схема за държавни помощи SA.20326 (2013/C) (ex 2012/NN), приведена в действие от Белгия

(нотифицирано под номер C(2015) 130)

(само текстовете на нидерландски и френски език са автентични)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 108, параграф 2, първа алинея от него ([1]),

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство, и по-специално член 62, параграф 1, буква а) от него,

като прикани заинтересованите страни да представят мненията си в съответствие с посочените членове ([2]) и като взе предвид техните мнения,

като има предвид, че:

1. ПРОЦЕДУРА

(1) С писмо от 7 октомври 2011 г. Комисията уведоми белгийските органи за откриването на процедура за проверка на схема N 649/2005 — Мерки за частично освобождаване от данък върху заплатите в полза на научноизследователската и развойна дейност (наричана по-долу „схемата“).

(2) С писма от 7 октомври 2011 г., 2 февруари 2012 г. и 6 януари 2013 г. Комисията поиска информация относно прилагането на схемата. Тя прикани белгийските органи да ѝ съобщят списъка с предприятията, получили помощ в размер над 200 000 EUR през 2009 г. и 2010 г. Белгийските органи отговориха с писма от 17 ноември 2011 г., 2 май и 4 юни 2012 г. и 23 май 2013 г.

(3) Освен това на 13 юни 2013 г. беше проведена среща между службите на Комисията и белгийските органи.

(4) С писмо от 4 декември 2013 г. Комисията уведоми Белгия относно своето решение (наричано по-долу „решението за откриване“) ([3]) да открие процедурата, предвидена в член 108, параграф 2 от ДФЕС (наричана по-нататък „официална процедура по разследване“).

(5) Белгийските органи представиха своите коментари и отговори на въпросите, съдържащи се в решението за откриване, с писма от 3 март, 1 април, 4 и 27 юли 2014 г. Те допълниха тази информация с електронни писма от 17 септември, 17 октомври и 21 ноември 2014 г. На 21 ноември 2014 г. Комисията е разполагала с цялата необходима информация за оценяване на съвместимостта на схемата с вътрешния пазар.

(6) Дружество D39S SPRL представи мнения на 9 април 2014 г. С писмо от 16 май 2014 г. Комисията препрати тези мнения на белгийските органи. Те не са представили коментари.

2. ОПИСАНИЕ НА МЯРКАТА

2.1. Цел на мярката

(7) Схемата бе одобрена с Решение C(2006) 2941 окончателен от 4 юли 2006 г. ([4]) (наричано по-нататък „решението“).

([1]) Считано от 1 декември 2009 г., членове 87 и 88 от Договора за ЕО стават съответно членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“). Двете групи от разпоредби са по същество идентични. За целите на настоящото решение позоваванията на членове 107 и 108 от ДФЕС трябва да се разбират като позовавания съответно на членове 87 и 88 от Договора за ЕО, когато е уместно. С ДФЕС се въвеждат също някои промени в терминологията, като „Общност“ се заменя със „Съюз“, „общ пазар“ с „вътрешен пазар“ и „Първоинстанционен съд“ със „Съд“. В настоящото решение се използва терминологията от ДФЕС.

([2]) ОВ C 69, 7.3.2014 г., стр. 122.

([3]) Вж. бележка под линия 2.

([4]) ОВ C 209, 31.8.2006 г., стр. 10.

(8) Схемата предвижда въвеждането на следните три мерки:

а) Освобождаването при наемане на научни работници за изследователски проекти, осъществявани в партньорство с университети или висши учебни заведения („мярка 1“), осигурява освобождаване от данък върху заплатите в размер на 50 % в полза на предприятията, които плащат заплати на научни работници за изследователски проекти, осъществявани в резултат на споразумения за партньорство, сключени с университети или висши учебни заведения, установени в Европейското икономическо пространство ([5]). Бюджетът за мярка 1 беше оценен на 34 млн. EUR.

б) Освобождаването при наемане на научни работници с определени дипломи („мярка 2“) осигурява освобождаване от данък върху заплатите в размер на 25 % в полза на предприятията, които плащат заплати на научни работници с определени научни степени ([6]). Бюджетът за мярка 2 беше оценен на 62 млн. EUR.

в) Освобождаването в полза на младите иновативни предприятия (Young Innovative Companies) („мярка 3“) осигурява освобождаване от данък върху заплатите в размер на 50 % в полза на предприятията, които спадат към категорията на „младите иновативни предприятия“ ([7]) и които плащат заплати на своя научен персонал. Бюджетът за мярка 3 беше оценен на 20 млн. EUR.

(9) Работодателят удържа данъка върху заплатите от възнаграждението на служителя при източника и го внася в държавата. Трите мерки, посочени в съображение (8), освобождават засегнатите предприятия от плащане на част от данъка върху заплатите на научните работници, посочени в съображение (8), букви а) и б) и на научния персонал, посочен в съображение (8), буква в).

(10) В решението Комисията счита, че мерки 1 и 2 са били общи мерки и следователно не представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС.

(11) Що се отнася до мярка 3, тя е класифицирана като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС и след анализ е счетена за съвместима с вътрешния пазар в светлината на критериите, посочени в Регламент (ЕО) № 70/2001 на Комисията ([8]).

(12) В член 5а от Регламент (ЕО) № 70/2001 се определят правилата, които се прилагат за помощта за научноизследователска и развойна дейност. Мярка 3 е класифицирана като помощ за НИРД, като допустимите разходи са разходите за персонал, зает в научноизследователски проект ([9]). Определеният праг на интензитета на помощта от 35 % е прагът за допазарни развойни проекти ([10]).

2.2. **Причини, довели до откриването на официалната процедура по разследване**

(13) Разследването разкри нередности, свързани с разпоредбите на белгийското право, съставляващи мярка 3, и на тяхното прилагане. Поради това Комисията започна официална процедура по разследване при разглеждане на следните елементи:

а) Белгия не е приела необходимите мерки, за да приведе своето законодателство в съответствие с правото на Съюза. Съответните разпоредби от националното право не са се позовавали на категориите изследвания, предвидени в законодателството на Съюза. Привеждането в съответствие се е състояло едва през юни 2013 г. ([11]);

б) Белгия не е изменила схемата преди 1 януари 2008 г., за да я направи съвместима с подходящите мерки, предложени от Комисията и приети от Белгия ([12]);

([5]) Вж. съображение 5 от решението от 4 юли 2006 г.
([6]) Вж. съображение 8 от цитираното решение от 4 юли 2006 г.
([7]) Вж. съображение 12 от цитираното решение от 4 юли 2006 г.
([8]) Регламент (ЕО) № 70/2001 на Комисията от 12 януари 2001 г. относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за създаване на Европейската общност по отношение на държавната помощ за малките и средни предприятия (ОВ L 10, 13.1.2001 г., стр. 33).
([9]) Вж. съображение 26 от цитираното решение.
([10]) Вж. член 5а, параграф 3, буква в) от Регламент (ЕО) № 70/2001, изменен с Регламент (ЕО) № 364/2004 на Комисията от 25 февруари 2004 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 70/2001 относно разширяването на приложното му поле по отношение на помощта за научноизследователска и развойна дейност (ОВ L 63, 28.2.2004 г., стр. 22).
([11]) Вж. съображения 17 и следващи от решението за откриване.
([12]) Писмо от правителството на регион Брюксел-столица от 22 февруари 2008 г., писмо от правителството на регион Валония от 17 март 2008 г. и писмо от правителството на регион Фландрия от 3 юли 2007 г.

в) Белгия не е уведомила Комисията за измененията, както и за удължаването на схемата, като по този начин е въведа в действие неправомерни помощи ([13]); както и

г) В рамките на *мониторинга* Белгия не е предоставила достатъчно информация относно изплатените помощи поотделно.

(14) В решението за откриване Комисията също така постави под съмнение правното основание за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на помощите, предоставени неправомерно по схемата. Тя заключи в съображение 40 от посоченото решение, че тези помощи трябва да се проучат с оглед на рамката на Общността за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (наричана по-долу „рамка за НИРДИ“ ([14])).

3. **МНЕНИЕ НА БЕЛГИЙСКИТЕ ОРГАНИ**

(15) Следва да се припомни, че по време на *мониторинга* белгийските органи признаха, че нито са изменили националното законодателство, за да включат позоваване на научноизследователските категории, посочени в съображение 13, буква а), нито са уведомили за изменения в схемата (предвид, че те са били извършени в духа на решението), нито са уведомили за удължаване на схемата след 4 юли 2011 г.

(16) С писма от 3 март и 1 април 2014 г. белгийските органи предоставиха списък с дружества, които са се възползвали от освобождаване от данъка върху заплатите между 2006 и 2013 г. (последните налични фискални данни). 231 дружества са се ползвали от схемата през целия период.

(17) Белгийските органи посочиха също в писмото си от 3 март 2014 г., че разглеждат съответствието на схемата с Регламент (ЕС) № 651/2014 ([15]), и по-специално с член 25 относно помощите за проекти за научноизследователска и развойна дейност. Белгийските органи не са съобщили на Комисията резултатите от своя анализ.

4. **МНЕНИЯ НА ТРЕТИ СТРАНИ**

(18) Дружество D39S, център за научни изследвания и развойна дейност в областта на електрониката и далекосъобщенията, заяви, че освобождаването от данък върху заплатите е важна подкрепа, която позволява на младите иновативни предприятия да наемат допълнителен персонал. Печалбата от това освобождаване е позволила на дружеството да засили дейността си в областта на научните изследвания и развитието, като същевременно продължава да реагира бързо на търсенето на пазара.

5. **ОЦЕНКА НА ПОМОЩТА**

5.1. **Наличие на държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС**

(19) Според член 107, параграф 1 от ДФЕС „всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез ресурси на държава членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите членки, е несъвместима с вътрешния пазар“.

(20) Определянето на една национална мярка като държавна помощ предполага, че трябва да бъдат изпълнени следните кумулативни условия: i) въпросната мярка да предоставя икономическо предимство на получателя; ii) това предимство да има държавен произход; iii) предимството да е избирателно; и iv) въпросната мярка да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията и да е в състояние да засегне търговията между държавите членки.

(21) В настоящия случай освобождаването от данък върху заплатите в полза на младите иновативни предприятия представлява фискална мярка, която се финансира с държавни ресурси. Мярката обхваща само предприятията, които отговарят на определението за млади иновативни предприятия, така че е избирателна. Като допринася за финансирането на разходите за научноизследователска и развойна дейност на тези предприятия, мярката им осигурява икономическо предимство. Накрая, тъй като предприятията получатели действат на пазари, отворени за вътрешноевропейската търговия, мярката може да засегне конкуренцията и търговията между държавите членки.

(22) Схемата е била определена като държавна помощ в решението ([16]). Това определение не е оспорено от белгийските органи в контекста на *мониторинга*.

([13]) Вж. съображения 22—27 от решението за откриване.
([14]) ОВ C 323, 30.12.2006 г., стр. 1.
([15]) Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).
([16]) Вж. съображение 21 от цитираното решение от 4 юли 2006 г.

5.2. **Правомерност на помощта**

(23) В решението за откриване Комисията констатира, че като не е изпратила уведомление за увеличението на процента на освобождаване от данъка върху заплатите (увеличение от 50 на 75 % със Закона от 27 март 2009 г. за икономическото възстановяване и от 75 на 80 % със Закона от 17 юни 2013 г. за данъчните и финансовите разпоредби и за разпоредбите относно устойчивото развитие), както и за удължаването на срока на прилагане на схемата считано от 4 юли 2011 г. (решението предвижда първоначален срок от пет години), Белгия е привела в действие неправомерна помощ. Белгия не оспорва тази оценка и по време на официалната процедура по разследване предостави информация относно помощите, получени от дружествата бенефициери по схемата, необходима на Комисията, за да извърши анализ на съвместимостта.

5.3. **Анализ на съвместимостта на мярката с вътрешния пазар**

(24) В съображение 40 от решението за откриване Комисията стигна до заключението, че оценката на съвместимостта на схемата трябва да се извърши с оглед на рамката за НИРД, като остави нерешен въпроса за това кой член се прилага: разпоредбите, свързани с помощта за проекти за НИРД (точка 5.1 от насоките за НИРДИ), или разпоредбите, свързани с помощта за млади иновативни предприятия (точка 5.4 от насоките за НИРДИ), като схемата изглежда се прилага за тази конкретна категория предприятия.

5.3.1. *Методология*

(25) Както беше споменато по-горе в съображение 16, белгийските органи посочиха, че 231 предприятия са се възползвали от тази схема през целия разглеждан период. Анализът на данните показа следното:

а) 183 предприятия са получили помощи на стойност под 200 000 EUR за тригодишен период в рамките на целия разглеждан период. Тези помощи, попадаща в приложното поле на Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията ([17]) (регламента *de minimis*), са били изключени от анализа.

б) останалите 48 предприятия, които са получили помощ в размер на повече от 200 000 EUR, са обект на задълбочен анализ. По отношение на тези предприятия белгийските органи посочиха:

— категориите научни изследвания, в които са се вписвали проектите, осъществявани от предприятията бенефициери (за целите на проверката на съответствието с условията, изложени в точка 5.1 от Насоките за НИРД);

— метода на изчисляване на интензитета на помощта, придружен с примери (за целите на проверката на съответствието с условията, изложени в точка 5.1 от Насоките за НИРД);

— датата на създаване на всяко предприятие (за целите на проверката на съответствието с 1-то условие, предвидено в точка 5.4 от Насоките за НИРД);

— дела на разходите за научноизследователска и развойна дейност (за целите на проверката на съответствието с 2-то условие, предвидено в точка 5.4 от Насоките за НИРД);

— от общата сума, получена от всяко предприятие, дела на сумата, попадаща в мярка 3 (и следователно квалифицирана като държавна помощ) и дела на сумата, попадаща в мярка 1 и мярка 2 (за целите на проверката на съответствието с 3-то условие, предвидено в точка 5.4 от Насоките за НИРД).

(26) Анализът на последните данни (делът на помощта попадаща в мярка 3) позволи да се ограничи обхватът на анализа, тъй като размерът на получената помощ по мярка 3 е бил по-нисък от общата сума, посочена от белгийските органи (получена по схемата като цяло). От 48-те предприятия, споменати в съображение (25), буква б), 14 предприятия са получили помощ по мярка 3 в размер над 200 000 EUR през разглеждания период.

5.3.2. *Анализ в контекста на разпоредбите относно помощите за проекти за научноизследователска и развойна дейност (точка 5.1 от Насоките за НИРД)*

(27) В точка 5.1 от Насоките относно НИРДИ се изброяват критериите, при които помощите за проекти за НИРД могат да бъдат обявени за съвместими с вътрешния пазар.

([17]) Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора към минималната помощ (ОВ L 379, 28.12.2006 г., стр. 5).

а) точка 5.1.1 гласи, че „подпомаганата част от научноизследователския проект трябва изцяло да попада в рамките на една или повече от следните категории научноизследователска дейност: фундаментални научни изследвания, индустриални научни изследвания, експериментално развитие“.

В кралския указ от 23 март 2014 г. ([18]) се посочва, че обществената федерална служба за планиране на политиката в областта на науката отговаря, при разглеждането на досието, за проверката на „описанието на проектите или програмите за научни изследвания или развойна дейност, за които е поискано становище“ и за проверката на това дали проектите попадат в някоя от областите на научни изследвания, посочени в Насоките относно НИРДИ и в законодателството. За всички 48 предприятия, които бяха подложени на задълбочен преглед, белгийските органи предоставиха описание на осъществяваните научноизследователски и развойни дейности, както и научноизследователската категория, към която спадат тези проекти. Комисията установи, че осъществените проекти спадат към една от трите категории, изброени в Насоките за НИРДИ, и стигна до заключението, че условието, определено в точка 5.1.1 от тях, е било спазено.

б) точка 5.1.2 от Насоките относно НИРДИ съдържа размерите на базовия интензитет на помощта (25 % за експериментално развитие), които могат да бъдат увеличени в някои случаи, по-специално когато помощта се предоставя на МСП (точка 5.1.3, буква а) от Насоките за НИРДИ).

В писмото си от 3 март 2014 г. белгийските органи предоставиха допълнителна информация за двете увеличения на ставката на данъка, които доведоха до увеличаване на приложимото данъчно намаление на 80 %, а именно по отношение на спазването на интензитетите на помощта, предвидени в решението. Прилагайки метода на изчисление, използван от Комисията в решението, белгийските органи успяха да докажат, че увеличаването на 80 % на процента на освобождаване от данък върху заплатите води до максимален интензитет от 28,28 %. Те също така предоставиха информация за процентите на интензитета за предприятията, подлежащи на задълбочена проверка. Комисията установи, че тази ставка е в съответствие с точка 5.1.3 от Насоките за НИРДИ, в която се предвижда максимален интензитет от 35 % за средните предприятия и 45 % за малките предприятия в случай на експериментално развитие. Тези стойности на интензитета се увеличават в случай на фундаментални или индустриални научни изследвания;

в) в точка 5.1.4 от Насоките за НИРДИ се описват подробно допустимите разходи. В съображение 16 от решението за откриване на процедурата Комисията отбеляза, че разпоредбите от националното право споменават категориите персонал, за които може да бъде предоставено освобождаване, но не уточняват условията за проверка от страна на данъчната администрация на наемането на този персонал в работата по проект за научни изследвания и развойна дейност.

В Кралския указ от 23 март 2014 г. се посочва, че обществената федерална служба за планиране на политиката в областта на науката отговаря при разглеждането на досието за проверката на „елементите, които доказват, че работникът ще бъде нает за проекти и програми за научноизследователска и развойна дейност“ въз основа на данните, предоставени от предприятията жалбоподатели. Комисията установи, че съответното национално законодателство и неговото прилагане, което се извършва от белгийските органи, спазват разпоредбите на точка 5.1.4 от Насоките за НИРДИ.

За 48-те дружества, които подлежат на задълбочен преглед, белгийските органи представиха проектите, разработвани от тези предприятия, и посочиха броя и категориите персонал, за които е предоставено освобождаване.

(28) В светлината на гореизложеното Комисията стига до заключението, че помощта, отпусната по мярка 3, е в съответствие с точка 5.1 от Насоките за НИРДИ.

5.3.3. *Анализ в контекста на разпоредбите относно помощта за млади иновативни предприятия (точка 5.4 от Насоките за НИРДИ)*

(29) В решението за откриване Комисията е посочила, че „тъй като със схемата се въвеждат помощи за млади иновативни предприятия, разглеждането на нейната съвместимост също беше взето предвид, по-специално въз основа на раздел 5.4 от Насоките за НИРДИ относно помощите за млади иновативни предприятия“ (съображение 46). Комисията обаче изрази съмнения дали предприятията, които се възползват от схемата, отговарят на всички условия, посочени в точка 5.4 (класификация на малко предприятие, възраст, процент от разходите за научноизследователска и развойна дейност, размер на помощта).

(30) Анализът на данните, предоставени от белгийските органи, показа, че в края на 2013 г. само две предприятия са отговаряли на условията, посочени в точка 5.4 от Насоките за НИРДИ (като същевременно са отговаряли на условията по точка 5.1).

([18]) Кралски указ от 23 март 2014 г. за изменение, по отношение на освобождаването от плащане на данък върху заплатите, AR/CIR 92 в изпълнение на изискванията на член 275, параграфи 2 и 3 от Кодекса за данъците върху доходите от 1992 г. Moniteur belge, 31.3.2014 г.

(31) Поради това Комисията стига до заключението, че точка 5.1 от Насоките за НИРДИ относно помощите за проекти за научноизследователска и развойна дейност, е приложимото правно основание.

5.3.4. *Съвместимост на схемата, считано от 1 юли 2014 г.*

(32) Срокът на действие на Насоките за НИРДИ, които са основата за анализа на съвместимостта на схемата, изтече на 30 юни 2014 г.

(33) От 1 юли 2014 г. ако условията на глава 1 са изпълнени и условията, предвидени в член 25 (помощ за научни изследвания, развойна дейност и иновации), са спазени, схемата може да бъдат обхванатата от освобождаването, предвидено в ОРГО. Белгийските органи се приканват да информират Комисията за резултата от своя анализ и, ако е необходимо, да уведомят Комисията за подновяване на схемата.

6. **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

(34) Комисията констатира, че Белгия е привела в действие схемата в нарушение на член 108, параграф 3 от ДФЕС. Въпреки това с оглед на гореизложеното Комисията счита, че продължаващото прилагане на схемата от белгийските органи след 4 юли 2011 г., както и измененията в схемата, са съвместими с вътрешния пазар до 30 юни 2014 г. съгласно член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Мярката на частично освобождаване от данък върху заплатите в полза на младите иновативни предприятия, приведена в действие от Белгия, е съвместима с вътрешния пазар до 30 юни 2014 г. по силата на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Кралство Белгия.

Съставено в Брюксел на 23 януари 2015 година.

За Комисията

Margrethe VESTAGER

Член на Комисията